

GOSPODARSTVO

TRGOVINA * INDUSTRIJA * OBRT * FINANCE

POŠTINA PLAČANA

Leto II. št. 16

Trst 15. aprila 1948

Cena lir 15

Samomor Trsta?

Vzdušje, ki je v zadnjem času leglo na Trst, ne samo na političnem, temveč tudi na gospodarskem področju, je do pičice podobno tistemu, ki je zavladalo v Trstu na pragu pred »pohodom na Rima«.

Škoda zakrivati oči pred dejstvom: zavladal je teror, ki bo dovedel v najkrajšem času do popolnega razsula vsega tržaškega gospodarstva, ako mu pokličani ne napravijo takoj konec.

V letih 1919, 1920 in 1921 je plamen uničil ogromno premoženje naših kreditnih zedrug, z muko nakopičenih v narodnih domovih in drugih ljudskih ustanovah; skvadrstisti so v miru, ob asistenci Nitti jeve in Giolitti jeve politične, metali na tržaške ulice dragoceno opremo naših bank in poslovnih pisarn slovenskih podjetij. V kratkem času so bile uničene vse gospodarske ustanove, ki so vzklidale iz slovenskih tal Trsta in bile ob enem osnova gospodarskih stikov z neposrednim in daljnjim zaledjem. Jedranska banka, najmočnejši avtonomni kreditni zvezd v Trstu — ostale banke so bile samo ekspoziture dunajskih in čeških bank — je morala likvidirati, sledila so ji druga manjša denarna in trgovinska podjetja. V najkrajšem času so bile prezreane vse gospodarske vezi z jugoslovanskim zaledjem. Unehitili so vsi naravnih viri tržaškega gospodarstva iz neposrednega zaledja, kmalu nato iz Prege in Dunaja.

Ne Orlando, ne Nitti, ne Giolitti, se niso tedaj zmenili niti za nasvete svojih zaveznikov, kaj šele svetovne javnosti. Opomin londonskega »Timesa« — da je gospodarski razvoj Trsta odvisen od italijanske politike nasproti jugoslovanski manjšini v Italiji — je šel mimo ušes rimskih državnikov.

In danes? Mar ni besna gonja tržaškega šovinističnega fiska proti vsaki domači gospodarski pobudi za obnovo uničenega slovenskega gospodarstva in trdnjše povezo z zaledjem duhovna priprava za pogrome na slovenske gospodarske ustanove po Giuntovem vzoru ali vsaj za to, da se s pravnimi sredstvi in trikovi uniči, kar je že ustvarjenega.

Kako to, da pametni Tržščani s profinjanim čutom za realnost, ki se jim je izpili v teku življenja in delovanja na križišču evropskih kultur, ne reagirajo na primeren način na to početje, ki ga dopuščata sedanja uprava? Vse kaže, da so onemogli. Po Trstu kar mrgoli Giunti, ki jih danes ne žene samo slepa nacionalistična strast in avturizem florentinskega advokata, temveč jim je hrbtnica podkovana s cekini kapitala iz Italije, ki je 25 let neomejeno vladal v Trstu in še

danes noče pustiti svoje žrtve iz krempljev. Ta kapital vlada in strahuje še danes v Trstu v imenu svetlih idealov — domovinske ljubezni in svobode!

ALI IMAJO BENETKE SVOJE PRSTE VMES?

»Trieste libera«, glasilo tržaških neodvisnih, se bavi pod naslovom »Zaupanje, pomirjenje in varnost z vprašanjem umetno ustvarjenega nemira, ki so ga ustvarili v Trstu najnovejši diplomatski manevri; vse to gre na škodo Trsta, na škodo njegove industrijske delavnosti in njegove trgovine s tržaškim naravnim zaledjem. Na ta način se Trst čedalje bolj izolira. Kar se v zadnjem času dogaja na škodo Trsta, je treba tudi pripisati obrambi trgovinskih in pomorskih koristi Benčanov, za obrambo koristi ne italijanskega naroda, temveč določenih klik, več ali manj političnih, ki so v ozadju.«

Jugoslovanska nota o gospodarski politiki tržaške VU

Iz note, ki jo je jugoslovanski minister za zunanje zadeve Stanoje Simić izročil 12. aprila veleposlaniku Velike Britanije in ZDA, objavljamo mesto, ki se nanaša na gospodarske razmere Trsta.

10. Na drugi strani je ameriško-angliška vojaška uprava cone A storila vse, da bi postal Trst gospodarsko čim bolj odvisen od inozemstva, dejansko od ZDA. V glavnih tržaških industrijah je nastal zastoj. Ameriško-angliška vojaška uprava cone A ni ukrenila ničesar, da bi ta industrija oživela, čeprav je znano, da lahko Trst gospodarsko uspeva edino, če se razvija njegova industrija. Posledica tega je velika brezposelnost med tržaškimi prebivalstvom. Učinek takšne politike in nevarnosti, ki izvirajo iz tega za STO, kažejo v pravi luči njegov sedanjí finančni položaj. Po poročilu uprave ameriško-angliške cone A, ki ga je pred kratkim predložil Varnostnemu svetu poveljnik ameriško-angliške vojske, znaša deficit cone v 6 mesecih 15 milijard lir, torej letno 30 milijard lir, o. o. 50 milijonov dolarjev. Ta primanjkljaj pomeni dnevno obremenitev okrog 280 lir na osebo ali mesečno 8400 lir, kar ustreza povprečnim mesečnim stroškom za prehrano enega človeka.

V zvezi s tem je treba omeniti, da je medzvezniška anketna finančna komisija, ki so jo poslali zaradi proučevanja financ januarja leta 1947, na kraj sam, prišla po skrbnem zbiranju podatkov in po njihovem temeljitem študiju do soglasnega za-

Podjetnost „julijskih“ industrijcev

»Združene julijskih in dalmatinskih industrijcev«, v katerem je vključenih okrog 200 podjetij, ki so se preselila iz Slovenskega in Hrvatskega Primorja ter Zadra v Italijo, pritiska na italijansko vlado, da bi odobrila kredite za obnovo njihovih obratov na italijanskem ozemlju. Med temi podjetniki je mnogo pravih pustolovcev, ki so prišli v Jul. krajino nagi in bosí, a so spretno izkoristili politično konjunkturo, ki je nastala v Julijski krajini po priključitvi k Italiji. Njihova današnja pobuda je iz konkurenčnih razlogov naletela na odpor v industrijskih in obrtnih krogih v severni Italiji. Zdej pripravljata italijanska vlada zakon za naselitev omenjenih podjetij v južni Italiji, na Siciliji in Sardiniji. Po tem načrtu bi »julijski in dalmatinski podjetniki« predstavljali jedro v omrežju nameravane industrializacije južne Italije. Vprašanje je, ali bodo v južni Italiji našli tako ugodna tla kakor je zanje bila Julijska krajina, kjer so uživali iz političnih razlogov vse prednosti.

VZORCNI SEJEM V BAZLU

Vzorčni sejem v Bazlu, ki je bil odprt 10. aprila, bo trajal do 20. t. m. Razstavljalni prostori so bili povečani in obsegajo 100.000 kv. m. Razstavlja 2.200 tvrdk. Posebno paznjo so posvetili urarski industriji in tkaninam.

ključka, da je lahko STO v finančnem in obsegopodarskem pogledu uravnovano. Ogrorni primanjkljaj, predviden v poročilu poveljnika ameriško-angliških sil na STO-ju je očitna posledica ekonomske politike zavezniške uprave cone A, ki navzlic možnostim velikih dobav iz inozemstva namerno preprečuje oživitvev tržaške industrije, ki je ključ vsega tržaškega gospodarstva, ter s tem preprečuje ekonomsko neodvisnost STO-ja. Ta politika vodi STO v popolno ekonomsko odvisnost od ZDA, kar med drugim dokazuje tudi odobrena pomoč 20 milijonov dolarjev od ZDA, na drugi strani pa hočejo ZDA ustvariti vtis, da STO ni sposobno za samostojno življenje.

Ta dejstva govore vsekakor mnogo več kot nota britanske vlade, ki umetno ustvarja nekakšno nevarnost za STO s strani Jugoslavije, in dokazujejo, da takšna ekonomska politika ameriško-angliške vojaške uprave cone A ter britanske vlade in vlade ZDA namerava preprečiti, neodvisnost in nedotakljivost STO-ja.

„Nered na vrhovih“

Marshallov plan in vloga ameriških vojaških krogov

Pod pritiskom svetovnega javnega mnenja je ameriški parlament preklcal sklep, po katerem naj bi se tudi Francova Spanija vključila v Marshallov načrt. Pod naslovom »Nered na vrhovih« komentira ta dogodek znani ameriški publicist Walter Lippmann (v listu »New-York Herald Tribune«) takole:

»Ravnanje Predstavnškega doma glede Spanije in načrta za obnovo Evrope (Marshallovega plana) je diplomatski polom, ki se da popraviti. Toda ta polom je nesrečen glasnik notranjega nereda v Trumanovi upravi. Kajti korak Predstavnškega doma (vključev Spanije v Marshallov plan), ki bo povzročil neprecenljivo škodo naši stvari v Italiji, Franciji in drugod po Evropi, je delo ščuvanja vojaških krogov, ki se prosto ne bričajo za stališče Državnega departmana. To bi se ne bilo moglo zgoditi, ko bi bil g. Marshall gospodar položaja glede visoke politike in ko bi g. Forrestal (vojni minister) imel vodstvo popolnoma v svojih rokah in bi izvajal nad vojaškimi krogi disciplinsko nadzorstvo, ki mu pritiče kot civilnemu ministru.« Nato poziva Lippmann Marshalla in Trumana, naj zaukažeta vojaškimi krogom in svojim diplomatom doma in v inozemstvu, naj ne napenjajo loka in ne izzivajo prezdajno obračunava.

Tudi znani ameriški politiki, kakor republikanski predsedniški kandidat Thomas E. Dewey in Henry L. Stimson, so izrazili podobno mnenje.

Za las je torej manjkalo, da ne bi Franco prejel od Amerike pomoč v okviru Marshallovega plana. Toda Franco bi bil dobil še več, ko bi bil sprejel pogoje, ki mu jih je stavil Trumanov odposlanec Myron Taylor, ki je bil pri njem. Danes so že znane podrobnosti pogajanj, ki so jih vodili Francovi pooblaščenca, španjski bankirji v ZDA, Graf Fontana in markiz od Aleda sta se imenu bank »Urquijo« in »Hispano-Americana« pogajala z »Manufacturer Trust Corporation« in »National Chase Bank« za posojilo 150 milijonov dolarjev. Ko so pogajanja običala, sta bila pripravljena sprejeti tudi 5 milijonov dolarjev. Srečo sta poskušala tudi pri znani banki »Export-Import Bank«.

Po poročilu banke »Urquijo« bi Francova Spanija potrebovala v štirih prihodnjih letih 767 milijonov dolarjev.

AVSTRIJA GLEDA NA TRST

Sovjetska zveza je v svojem odgovoru odbila predlog treh zapadnih sil glede ponovnega načrtovanja tržaškega vprašanja »kot nasproten osnovnim načelom demokracije«. Pogodba, ki jo je podpisalo in ratificiralo 21 držav, naj se kratko razveljavi, ne da bi se niti najbolj prizadetim državam omogočilo, aa izpregovore.

Med državami tržaškega zaledja sta že odločno izpregovorili Jugoslavija in Češkoslovaška. Celo iz Avstrije, ki je vojno izgubila, se v času pogajanj za sklenitev avstrijske mirovne pogodbe, čedalje bolj pogosto čujejo glasovi, da si Avstrija mora zagotoviti nekakšen poseben položaj v Trstu.

Na eni izmed zadnjih sej »Tržaškega komiteja« na Dunaju je njegov predsednik dr. Weissel izjavil: Naš pogled je uperjen proti Trstu. Trst je pomorska luka, ki poleg tradicionalne povezanosti nudi največje poročstvo avstrijskim koristim. Predsednik je podal poročilo o pripravah za ustanovitev avstrijsko-tržaške trgovinske zbornice, ki naj bi ji predsedoval Tržčan, podpredsednika bi bila en Tržčan in en Avstrijec (dr. V. Reininghaus iz Gradca).

Predsednikovo poročilo govori tudi o razmerah v tržaški svobodni luki. Radi političnih težav so razmere v luki niso mogle ustaliti. V svojem poročilu se je predsednik dotaknil razvoja avstrijskega prometa s Trstom v l. 1947. Glede celotnega prometa v Trstu (z vsemi državami) je govornik ugotovil, da je znašal 3,6 milijona ton, kar predstavlja v primeri s predvojnimi prometom (4-5 milijonov t) še precejšnjo količino. »Toda razmerje med uvozom in izvozom je neugodno, saj je prispelo v preteklem letu približno petkrat več blaga, kakor ga je bilo odposlanega. To se pravi, da ladje, ki prihajajo v Trst s tovorom, odhajajo prazne. Gre predvsem za dovoz blaga na račun ameriške pomoči, predvsem v kolikor prihaja v poštev promet z Avstrijo. Iz Avstrije je prispelo v Trst samo 27.000 ton, medtem ko je bilo iz Trsta v Avstrijo odposlanega 448 ton, t. j. 6krat toliko.

Avstrijsko mnenje o Trstu

Vodja avstrijskega zastopstva za zunanjo trgovino v Trstu g. Pace se je te dni vrnil iz Dunaja, kjer je predaval o tržaškem vprašanju. Iz poročila o predavanju, ki ga je objavil »Wiener Boersen-Kuriers«, navajamo glavne misli.

V zadnjem času se v Trstu naglo obnavlja pristanišče in vzpostavljajo prometne zveze. Trst se je že danes

tako razvil, da pristanišče lahko nudi avstrijskemu prometu dobre pomorske zveze. Tako so v prometu že proge z Grčijo, Turčijo, Palestino in Egiptom. Tudi zveze s Severno Ameriko napredujejo; danes že obstojijo tri do štiri takšne zveze mesečno. Mogoča je tudi pomorščev, če bi se to pokazalo za potrebno. Tudi zveze z Južno Ameriko so že vzpostavljene in vzdržujejo jih tri plovné družbe. Obnovitev pomorskih zvez z Indijo in Afriko je še v prvem razvojnem stadiju. Lanko rečemo, da so tehnične priprave v tržaškem pristanišču popolnoma obnovljene in da čakajo na delo.

Odprava blaga čez Trst nudi Avstriji devizne prednosti. Manipulativni stroški se v Trstu poravnava v Trstom se ni sporazuma o obračunavanju. Zaradi tega mora tržaški spediter svoje račune v lira preračunati v zapadne valute po mešanem tečaju, ki jih potem mora nakazati Avstriji. Edino za to so potrebne devize pri odpravi blaga čez Trst. Železniške prevoznice med Trstom in Avstrijo se poravnava lahko v šilingih. Te prednosti ne nudijo zapadna pristanišča. Poleg tega so železniške prevoznice med Trstom in Avstrijo nižje kakor med Trstom in zapadnimi pristanišči. Tudi zaradi pomanjkanja vagonov v Avstriji je priporočljiva odprava blaga čez Trst, ki je najbližje pristanišče za Avstrijo. Na koncu podarja g. Pace, da je zdej naloga Trsta, da izpolni svoje plovné zveze in nudi čim boljše pogoje za prevoz, da bi si tako zagotovili promet z zaledjem.

Trst-Dunaj-Rotterdam

Dunajski časopis za promet »Verkehr« navaja prednosti in nedostatke zapadnih in sredozemskih luk v prometu Avstrije z ZDA. Navajamo glavne misli iz te ocene brez komentarja:

Zapadne luke (Anvers in Rotterdam) imajo gostejše pomorske zveze in nudijo večje možnosti za odpravo blaga. Morska vojna je krajsa in traja okoli teden dni. Med južnimi lukami ima Genova boljše pomorske zveze kakor Trst. Zapadne luke so tudi mnogo bolj tehnično opremljene. Brodnine so za proge iz zapadnih luk ugodnejše. Stroške za preklad je treba v obeh zapadnih lukah plačati v domačih valutah ali z dolarji, v Trstu in Genovi z dolarji, ki se obračunava po mešanem tečaju. Rotterdam je v tem pogledu cenejši kakor Anvers. Socialni sporovi, ki bi ovirali manipulacijo v pristanišču in zapadnih lukah skoraj ni; tudi Genova je v tem pogledu zanesljiva. V Trstu so zaradi nejasnih političnih razmer mogoče motnje.

Glede železniških prevoznin je položaj Trsta najugodnejši. Iz Trsta je mogoče poslati blago »nefrankirano«, tako da lahko naslovljenec povarna prevoznino v šilingih. To velja tudi v nasprotni smeri. (V zadnjem času je bila za tarifne postavke v prometu z inozemstvom postavljena osnova v čvrsti valuti, ki se pa lahko preračuna v lire.) Tudi za Genova so dani isti pogoji. V prometu z zapadnimi lukami je treba poravnati v devizah prevoznino iz teh luk do nemško-holandske, nemško-belgijske, ali francosko-belgijske meje. Glede brzine prevoza sta Anvers in Rotterdam v istem položaju kakor Genova, najkrajša pa je zveza s Trstom.

POLJSKO-ČEŠKOSLOVASKA TRGOVINA

V drugi polovici l. 1947 je češkoslovaški uvoz iz Poljske v primeri s prvim polletjem istega leta narasel od 270 na 570 milijonov Kč, medtem ko se je izvoz povzpelo do 141 na 383 milijonov Kč. Češkoslovaška uvažala predvsem premog, koks, sol in jajca, izvažala pa papir, steklo, barvila, kemične proizvode in stroje.

PENICILIN NIC NOVEGA

Radio Moskva javlja, da je Sovjetska akademija znanosti dognala, da so ruski učenjaki odkrili penicilin že l. 1871. Zaradi nedostatka tehničnih sredstev se tedaj ni razvila proizvodnja penicilina.

Tržaško neaktivnost izkoriščajo drugi

Povojno neaktivnost Trsta, ki še danes nima lastne uprave in lastnega ljudskega zastopstva, izkoriščajo v tržaškem zaledju stari tekmeči tržaške luke, to se pravi ostale jadranske luke in pristanišča na Baltiku in v Severnem morju. Trst brez lastne vlade in lastnega ljudskega zastopstva je mrtva tvorba brez potrebne gonilne sile v ostrí mednarodni konkurenci.

O agitaciji Benčanov na Dunaju smo že poročali. Obnemoglost povojnega Hamburga so naglo izkoristile belgijske in holandske luke, pred-

Švica pozdravlja trgovinski sporazum s SZ

Švicarski konservativni list »Gazette de Lausanne« (9. aprila) objavlja mnenje svojega sodruknika Gerarda Martina o novem trgovinskem sporazumu med Sovjetsko zvezo in Švico. V trenutku, ko je Švica pristala na Marshallov plan, je poudarila svojo nevtalnost in neodvisnost s podpisom trgovinskega sporazuma s Sovjetsko zvezo. Pogajanja za sklenitev sporazuma v Moskvi so bila prežeta z duhom popolne nepristranosti in svobode.

Nato navaja pisec podrobnosti o sporazumu. Poravnave kupcij v švicarskih frankih ali v drugi valuti, ki se da menjati v švicarske franke. Sovjetska zveza bo dobavila Švici predvsem žito. Tako je bila že sklenjena pogodba za dobavo 100.000 ton sovjetskega žita. Po tej prvi pogodbi bo Švica poleg tega uvozila večje količine lesa, bencina in raznih drugih proizvodov za skupno vsoto 120 milijonov švicarskih frankov. Prva pogodba se nanaša na razdobje enega leta. Sovjetska zveza bo uvozila predvsem švicarske stroje, razno industrijsko opremo, precizijske aparate, zdravila, ure, tkanine,

živino in mlečne izdelke, v skupnem iznosu 75 milijonov Šv. frankov. Kanske bo Švica izvažala tudi druge izdelke, to je električni material, katerega skupni izvoz je proračunan na 80 milijonov Šv. fr. V teku prvega leta, ki teče od 1. aprila, bo Sovjetska zveza izvozila v Švico blaga za 120 milijonov Švica pa bo izvozila v Sovjetsko zvezo za 155 milijonov frankov. Cene sovjetskih proizvodov ustrezajo cenam na mednarodnem trgu.

V smislu tega sporazuma se bo v Bernu nastanila posebna sovjetska trgovinska delegacija; njen šef in dva glavna tajnika bosta uživala diplomatsko zaščito. Gerard Martin pravi, da je vsekakor koristno za malo državo, kakor je Švica, ki izvažata industrijske izdelke, skleniti trgovinsko pogodbo z veliko nacijo, ki je bogata s surovinami in žitom. Za čas med obema svetovnjima vojnama, ko je Švica bila v normalnih trgovinskih odnosih s Sovjeti, morajo Švicarji pohvalno poudariti, da so Sovjeti natančno izvršili plačilne pogoje za vse blago, ki so ga Švicarji poslali.

TRŽNI PREGLED

Indeks cen življenjskih potrebščin v Trstu se je dvignil v mesecu marcu na 177,92 v primeri s 173,22 v mesecu februarju (julij-september 1946 = 100). Čeprav se indeks naša deloma na racionirano blago, t. j. na politične cene, označuje gibanje omenjenega indeksa s precejšno točnostjo tendenco lokalnega tržišča na drobno. Povprečni indeks znaša za dvomesečje februar-marec 175,57. Delodajalci so upali, da bo povprečni indeks dvomesečja izpadel 174,06, kar bi jim omogočilo znižati draginske doklade delavcem in namoštemcem v razdobju april-maj za 8%.

Trg na debelo poteka na splošno mirno in ni beležiti v zadnjih šestih večjih sprememb.

Značilen je vsekakor skoraj popoln zastoj blagovnega prometa. Temu je med drugim vzrok politični položaj, v zvezi s predstoječimi volitvami v Italiji. Sklepajo se le kratkoročne pogodbe za zadovoljitev najnujnejšega in neodložljivega povpraševanja potrošnikov.

VINO

Vinski trg poteka že dalj časa mirno. Povpraševanje je še vedno na splošno neznatno.

Zadnje kvotacije so naslednje: Verona: Soave lir 550-580 za stopnjo, bardolino 520-540, verona 480-500.

Firenze: proizvodnja 1946 11-12 stop. lir 6.700-7.300 za hl; 12-13 stop. 7.300-7.800, 13-14 stop; 7.800-8.800. Običajna vina 1947 10-11 stop. lir 4.200-4.500; 11-12 stop. lir 4.500-5.500; 12-13 stop. lir 5.500-6.500.

Lecce: 14 stop. lir 410; 15 stop. lir 440.

OLJČNO OLJE

Majhno zanimanje kupcev za večje količine oljčnega olja. Trg

poteka zaradi tega mirno in ne beleži znatnejših sprememb. Imperia: lir 490-530 za kg. Bari: lir 400-440. Lecce: 410-415.

RAZNA ŽIVILA

V Trstu fco skladišče grosista maslo lir 1.350-1.650 za kg; sir gorgonzola I 630-700; rimski ovejci sir 880; parmezani 1946 1.250-1.380; emental 880. Slanina prekajena 700, običajna 600-620; gnjat tipa Praga 1.250; salama furlanska 1.250, ogrska 1.560. Marmelada mešana 280-320, marelična marmelada 360-400. Moka bela 165-180; koruzna moka 60-70; testeni 200-220.

ZIVINA

Po podražitvi na koncu marca in v začetku aprila so se cene živini ustalile na doseženih kvotacijah. Po 6. aprilu se je na nekaterih italijanskih tržiščih pojavila tendenca po pocenitvi, ki pa verjetno ne bo imela večjih posledic glede na sezonsko stanje živinskega trga. Zadnje kvotacije so bile:

Bologna: voli I 325-345; II 270-300; III 170-190; krave I 310-320, II 255-280, III 170-190; teleta I 410-450, II 350-390. Prašiči do 100 kg teže lir 410-440, 100-150 kg lir 450-470, od 150 kg naprej lir 480-500; prašički 650-750. Parma: Zivina za rejo: voli lir 310-350 za kg, krave 270-320; krave mlekarice lir 140-160.000 za komad. Jag-njeta lir 300-320 za kg, ovce 170-200. Kokoši lir 800-820. Zajci 250-260. Gosi lir 350-380.

KRMA

Nepričakovano je cena krme v zadnjih tednih pridobila nekaj

točk, vendar pa računajo, da je pojav le trenutnega značaja.

Verona. Otava lir 3.100-3.300, sego 3.050-3.250, lucerna 2.600-2.800. Močna krma: lan 6.500-7.500, repica 1.400-1.600, sončarica 1.200-1.400, soja 4.000-4.200. Rovigo. Lucerna 2.100-2.300 za stot. Žitna slama 650-750. Otrobi lir 2.200 z bonom, lir 4.800-5.000 v prosti prodaji; koruzni otrobi 2.800.

KOVINA

V povojni dobi še niso zabeležili takega zastoja, kakršen je nastal v zadnjih časih na tržiščih kovin, posebno pa barvastih kovin. Nakupi industrije, ki izrablja stare zaloge, so skoraj popolnoma prenehali. Mnogo blaga je vskladiščene in ni zaradi tega verjetno, da se bodo cene zvišale tudi če bi se položaj kovinske industrije izboljšal.

V Trstu: železo lir 120 za kg fco skladišče; žebli 120, železna plošče 130, cevi iz surovega železa 240; bakrena žica 615; bakrene plošče 695-700; svinčene plošče 330-340; svinčene cevi 320; cin 2.750-2.850; aluminij 355-365.

V Milanu svinec 220-230; medenina 140-150; aluminij 300; cin 1.000-1.300 cin 150-175.

POLJDELSKE POTREBSCINE

V Trstu fco skladišče grosista za kg: žveplo lir 56; modra galica 14, superfosfat 16-18 lir 23; amonijev sulfat 54; čilski soliter 56; kalijeva sol 40.

KAVA

V Trstu fco grosista za kg: Brazil lir 640-670; Santos extra 870-900; Kostarika 980-1.000; San Domingo 900.

Letos večji pridelek žita

Po najnovjših cenitvah bo znašal letošnji pridelek žita okrog 1 milijardo 475.000 stotov, t. j. okrog 75 milijonov stotov manj kakor povprečna proizvodnja v predvojni dobi. Vremenske prilike za žitne kulture so doslej potekale ugodno in računata se, da bo letošnji donos žitnice vsaj srednje dober.

S posebno pozornostjo sledijo poteku žitnih kultur v Italiji. Sedanja italijanska letna potrošnja žita znaša 82-83 milijonov stotov žita. Površina namenjena žitu znaša v Italiji letos 4 milijone 673.000 ha (174.000 ha več kakor v preteklem letu). Na podlagi dosedanjih ugotovitev računajo, da bo italijanski pridelek žita dosegel 62-63 milijonov stotov. Ker znaša letna potrošnja žita 80-82 milijonov stotov, bo morala Italija uvoziti 20 milijonov stotov žita. Proizvajalci žita bodo morali po načrtu obvezno oddati državnim žitnicam 17,5 milijona stotov žita. Potrebe neproizvajalcev, ki znašajo okrog 45 milijonov stotov, bodo krili iz državnih zalog, z uvozom in prostim nakupom 7-8 milijonov stotov žita na domačem trgu.

Škropila predraga

V prihodnjih tednih bosta vinogradništvo in sadjarstvo pričeli uporabljati velike količine modre galice in žvepla. V letošnji škropilni sezoni ne bo pramanjkovalo, kakor poročajo, antiperonosporičnega materiala. Italija bo n. pr. razpolagala z 1 milijonom stotov modre galice. Problem, ki nastaja na pragu škropilne akcije, je letos čisto gospodarske narave. Gre namreč za cene trtnih škropil. Perspektive vinskega trga niso za zdaj ugodne, čeprav zahteva vinogradništvo v primeri z drugimi kulturami največje investicije in največ dela.

Italijanski industriji zahtevajo, da jim visoka cena uvoženega bakra (350 lir za kg), ne dovoljuje prodajati modro galico fco tovarna izpod 120 lir za kg. Tržne cene na debelo bi znašale v tem primeru 130-140. Prihajajo pa vesti, da so v Toskani nudili modro galico po 100 lir za kg, kar bi omogočilo prodajo na debelo po 120 lir za kg. Zelo verjetno je, da se bo letošnja kvotacija modre galice sukala okrog sedaj navedene cene.

Anglo-ameriški čoni tržiškega ozemlja je Jugoslavija ponudila kontingent modre galice, ki bi stala 20 od sto manj kakor blago italijanskega izvora. Takašnje oblasti pa niso doslej kljub ugodnim pogojem izdale uvoznega dovoljenja.

Težnje italijanskih lesnih trgovcev

Pred kratkim je bil v Milanu občni zbor Zdrženja italijanskih lesnih trgovcev in proizvajalcev lesa in lesnih izdelkov. Sklenili so med drugim, da bodo po možnosti uclanili v ustanovo vse trgovce in proizvajalce lesa, tako da bi združenje lahko učinkovitejše nastopilo pri reševanju vseh problemov, ki so v zvezi z lesno trgovino in proizvodnjo.

Na občnem zboru so obravnavali razna aktualna vprašanja. Ugotovili so na primer, da je uvoz iz inozemstva prenasitil italijanski trg z lesom slabe in zelo slabe kakovosti, ne da bi od tega imelo italijansko gospodarstvo kakšne koristi v mednarodni trgovini. Splošno so obsojali davčno politiko italijanske vlade in način izdaje trgovskih licenc in uvoznih dovoljenj. Nepravilnosti so se dogajale tudi pri oddaji gozdnih seženj s strani lokalnih upravnih organov. Skodljivo je vplivala na lesno trgovino delavnost nekateri manjših trgovskih skupin. Zdrženje lesnih trgovcev bi moralo imeti vplivno besedo tudi pri sklepanju mednarodnih dogovorov, ko gre za uvoz ali izvoz izdelkov ali proizvodov.

Huda konkurenca na avtomobilskem trgu

AVTOMOBILSKA RAZSTAVA V BRUSLJU

Povpraševanje po ameriških avtomobilih na avtomobilski razstavi v Bruslju ni bilo tako veliko, kakor je bilo doslej v Evropi. Angleški listi govornijo o pravem polomu za ameriško avtomobilsko industrijo. Obiskovalci so se bolj zanimali za angleške izdelke, ki poleg drugih prednosti trošijo tudi manj bencina. Italijanski avtomobili so bili predragi. Lep uspeh je imel francoski model «Renault». (Cene Renaultovih izdelkov v švicarskih frankih: manjši tip 5.950, Juvaquatre limuzina 6.580, Juvaquatre Cabriolet 7.580, tovarni lahki, 300 kg, 6.280, tovarni Chassis, 1 tona, 9.250, tovarni Chassis, 2 tona, 11.600). Angleški avtomobili so bili v Bruslju cenejši kakor italijanski. Angleži so prodajali po nižjih cenah kakor doma.

Henry Ford ml. je naročil pri Fordovih tovarnah na Angleškem 45.000 avtomobilov, ki jih bo prodal v ZDA. Ford se je nato odpejal v Francijo, da bi si ogledal Fordove tovarne na Francoskem. Na vprašanje, ali bo tudi v Franciji odkupil večjo količino avtomobilov, je odgovoril dvomno.

Francoski avtomobilski tovarni «Renault» in «Pegeot» sta nedavno znižali cene svojih izdelkov za 100 dolarjev. Tako lahko kupi Američan

avtomobil znamke «Renault», ki je prej stal 1.295 dolarjev za 995 dolarjev; odpravnost stroški znašajo poleg tega 10.000 fr. frankov. «Pegeot» je prej stal 1.295 dolarjev stane zdaj 1.095 dolarjev; prišteti je treba še odpravne stroške, ki so približno enaki kakor za «Renault». To znižanje je omogočilo francoska vlada, s tem, da je avtomobilskim tovarnam dovolila, da lahko menjajo polovico izkupička v devizah (dolarjih) po svobodnem tečaju na francoskih borzah.

«FIAT» NE BO ZNIZALA CENE SVOJIM PROIZVODOM

Nedavno so rimski gospodarski krogi razširili vest, da bi italijanska družba «FIAT» znižala cene svojih proizvodov. Ta vest je bila preključana s strani samega vodstva podjetja, ki pa je izjavilo, da se sedaj bori za povečanje storilnosti svojih obratov in za znižanje lastne cene proizvodov.

NOVA PETROLEJSKA DRUŽBA V ALBANIJU

V Tirani so ustanovili novo družbo «Als-vpetro», ki bo izkoriščala petrolejske vrelce v Devoliju. Petrolej bodo čistili na Reči in ga bodo pošiljali na jugoslovanski trg.

BORZA

VALUTE V MILANU

Funt sterling zl.	9.700	14.4	Min. 9.500	Maks. 9.700
Napoleon	6.850	6.500	6.500	6.950
Dolar	640	620	620	645
Francoski frank	170	170	170	170
Švicarski frank	157	152	152	157
Funt sterling papir	1.475	1.500	1.450	1.500
Zlato	940	900	900	950

VREDNOSTNI PAPIRI V TRSTU

Južna železnica	2.300	2.580	2.150	2.580
Splošne zavarov.	12.500	13.050	12.000	13.050
Assicuratrice	1.575	1.400	1.350	1.575
Rion. Adr. Sic.	4.500	4.650	4.300	4.700
Jerolimič	820	950	820	950
Istra-Trst	740	740	740	740
Lošinj	3.900	4.000	3.900	4.000
Martinolič	1.150	1.475	1.150	1.475
Premuda	3.500	3.625	3.500	2.625
Tripković	3.920	4.850	3.900	3.850
Openski tram	1.020	1.020	1.020	1.020
Terni	370	398	325	398
ILVA	250	275	214	275
Zd. Jad. ladjed.	280	290	280	307
Ampelea	300	300	300	300
Arrigioni	320	320	320	320
Soške cementarne	135	135	135	135

BANKOVCI V ZURICHU

DNE 12 APRILA 1948

Italija	0.64	Portugalska	16.10
Anglija	10.—	Avstrija	7.10
ZDA	4.09	Ceškoslovaška	1.—
Belgija	7.30	Danska	40.—
Francija	1.12	Egipt	9.90
Argentina	88.—	Norveška	50.—

Oviranje trgovine z Jugoslavijo

Zadnje dni je nastal skoraj popoln zastoj v trgovini med Trstom in Jugoslavijo in posredovalna vloga tržaških trgovcev v jugoslovansko-italijanski trgovini je bila močno okrnjena. Vojaška uprava, ki s svojo «Commerce Divisiona» nadzira zunanjo trgovino, navadno ne pove razloga, iz katerega je odbila prošnjo za izvozno ali uvozno dovoljenje. Ker je Trst še vedno v okviru italijanskega gospodarstva in je bil z zadnjim valutnim sporazumom v Rimu še bolj povezan z Italijo, vodi VU svojo trgovinsko politiko po navodilih iz Rima. Osmovni namen je z novim gradivom podpreti tezo gen. Airya, da je tržiško gospodarstvo odvisno od trgovine z Italijo.

Tako se dogaja, da pošiljke jugoslovanskega blaga iz Jugoslavije obično v prosti luki, ker kupec ne dobi uvoznega dovoljenja. Včasih gre za papir, drugič zopet za blago, ki se kvari. Pogosto odgovorijo trgovci, da lahko nabavi blago v Italiji, drugič zopet najdejo drugi razlog, navadno pa uradnik skomizne z rameni.

Ze dober mesec tržaški trgovci ne morejo izvažati blago v Jugoslavijo. Od pretekle sobote pa so prepričali tudi uvoz iz Jugoslavije. Kot razlog se navaja vprašanje dokončne rešitve načina obračunavanja. Za zdaj so kompenzacijski računi, ki so aktivni za Jugoslavijo bloktrani, in rešitev tega vprašanja se odlašuje v neologed. Gre za to, da se odpre običajen klirinški račun pri zavodu Banca d'Italia, kakor obstoji za promet med Jugoslavijo in Italijo in na ta način nadomestijo posamezni kompenzacijski računi.

Odgovorni urednik: Dr. MIRKO KORSIC
Tiskala Zadrzna tiskarna v Trstu

TRGOVINA Z ZEMLJIŠČI

Neznatno število kupoprodajnih pogodb nam ne more nuditi točne slike sedanjega tržnega položaja agrarnih in gradbenih zemljišč na Tržaškem ozemlju. Gotovo je le, da so zemljišča, kakor sploh nepremičnine, dosegle avgusta-septembra 1947 najvišje cene. V zadnjih šestih mesecih so se v agrarna zemljišča pocenila povprečno za 30%. Trenutna tendenca tržišča

kaže na stalnost. Za primerjavo bomo navedli nekaj statističnih podatkov o cenah tipičnih kmečkih gospodarstev v Italiji. Cene so preračunane za hektar; vključene so stalne investicije brez živih ali mrtvih zalog. V prvem stolpcu so označene povprečne cene v l. 1947, v drugem pa cene, ki so bile zabeležene v marcu tega leta.

Vrsta zemljišča in proizvodnja	1947	III. 1948
Vinograd v Piemontu	774.000	683.000
Posestvo za živinorejo z namočljivimi travniki v Lombardiji	497.000	470.000
Sadovnjaki na Tridentinskem	2.417.000	2.150.000
Posestvo z mešano proizvodnjo, deloma namočljivo v Emiliji	501.000	416.000
Pašniki v Toscani, deloma mlovirnat	179.000	110.000
Meliorirana zemljišča pri Rimu	345.000	290.000
Zemljišča za proizvodnjo povrtnin pri Neaplju	2.183.000	2.210.000
Kraška zemljišča v južni Italiji (paša in žito)	118.000	90.000
Gozdno-travniška zemljišča v Toscani	213.000	300.000
Zemljišča namenjena cvetličarstvu v Liguriji	4.742.000	3.900.000
Kulture južnega sadja na Siciliji	1.250	1.675
Posestvo v hrbovit. m predelu Lombardije	323.000	288.000

POTNISKE TARIFE NA ZRACNIH PROGAH

Trst-Zagreb lir 3.300; Trst-Ate- nad lir 51.000, s povratkom lir 51.800; Trst-Beyrouth lir 100.470, s povratkom lir 180.846; Trst-Bagdad lir 130.560, s povratkom lir 235.008.

Očividec o stanju v Hajfi

Potnik, ki se je te dni vrnil iz Hajfe v Trst, pripoveduje: Položaj v Palestini se slabša iz dneva v dan. To se vidi zlasti v glavni palestinski luki Hajfi. Pristanišče posluje samo 7 ur dnt 8 ur dnevno. Celo osebje trgovinskih in pomorskih agencij beži pred neredi iz mesta in navadno prenočuje na ladjah. Ladje morajo čakati na iztovor ali vkrčavanje tudi po cele tedne. Neka italijanska ladja, natovljena s cementom in lesom, je morala čakati kar 28 dni na sidrišču preden je pričela razlagati blago. Švedske ladje so lamsko leto vo-

žile na progi Trst-Levant povprečno 40 dni, danes potrebujejo za to pet deset dni več, in to še nepopolnoma natovnjene. Večkrat skušajo mornarji skrajšati zamudo na ta način, da pretovorijo blago z ene ladje na drugo kar na sidrišču.

AVTOPODJETJE CAHARIJA VOZNI RED

Odhod: Pulj 6; Novigrad 7.00 — 16.30; Reka 7.00; Ljubljana 7.30; Postojna 7.30; Portorož 12.30 — 19.45; Umag 16.30. Prihod: Pulj 19.30; Novgrad 10.00 — 18.30; Reka 18; Ljubljana 20.00; Postojna 19.30; Portorož 8.30 — 19.00; Umag 10.00.

Zadruga trgovcev z živili na Tržaškem ozemlju

ul. Torrebianca 27 z. z. o. z. - Tel. 3206

IMA NA ZALOGI NASLEDNJE BLAGO:

Suhe slive v zabojih: po 12.50 - 80 komadov na kg
po 25. - 100 komadov na kg „ 12.50 - 70 „ „ „ „
„ 25.- 90 „ „ „ „ 20.- 80 „ „ „ „

Kavin nadomestek „Frank“ Zagreb, zavojčki po 1/10 in zav. po 1/6. Knaipova sladna kava zav. po 1/5.

Mešanica „Divka“ zav. po 1/10 in zav. po 1/4

Naravni goriški med - Miner. voda „Radenci“ stekl. po 1/2 in 1 l

adria impex

družba z o. z.

UVOZ

Trst, ul. Valdirivo 11

IZVOZ

Tel. 87-70 - 29-153

“Centralsped”

TRŽAŠKA SPEDIČIJSKA DRUŽBA

CENTRALA:
TRST - Viale Miramare, 3
Tel. 32-08

PODRUŽNICE:
MILAN - Via Valtellina 32, Telefon 696-458
BENETKE - S. Polo - Calle della Laca 2455/B, Tel. 25-562
RIM - Via Stazione S. Pietro 31, Tel. 51-416